

forfaavidt som Repræsentationen var enig derom — maatte kunne komme denne Bestemmelse saa nær, at man sagde, at Statterderne for Fremtiden fik Ret til at sige: Vi tillade ikke, at der gives Bevilling paa Sigt, og jeg kan da ikke se rettere, end at det vilde komme til at ligge fuldstændigt i Kommunernes Beboeres Hænder at tage Beslutning derom. Derfor det virkelig gaar op for Kommunerne — og det tror jeg allerede nu er gaaet op for Kommunerne baade i Byerne og paa Landet, ligesom jo ogsaa den ærede Forslagsstiller udtalte, at han havde gjort denne Erfaring —, at den gode Leilighed, som der har været til at løse Bevilling i den her antydede Retning, kun har ført til Befolkningens Demoralisation, ikke alene hvad angaar den overdrevne Nydelse af spirituose Drikke, men ogsaa hvad angaar de Følger, som denne drager efter sig, men hvorpaa jeg ikke skal komme ind ved denne Leilighed, saa tror jeg, at Alle vilde være enige om, at Kommunerne vilde gjøre deres til at modvirke Udstedelsen af saadanne Bevillinger. Da dette Lovforslag første Gang var fremme, nemlig i Slutningen af Salvedserne, fik det, saavidt jeg mindes ret, 44 Stemmer for sig, og da det derpaa fremkom i Begyndelsen af Salvedserne, vandt det, saavidt jeg erindrer, 105 Stemmer for sig. Man ser altsaa, at der arbeides overalt paa denne Sag, baade ad Lovgivningsbestemmelsesveien og ude i Befolkningen, hvor Bevægelsen dog mere omfatter den moralske Side af Sagen, og ligesom Mobbelydeligheden for, at Mennesket sætter sig i en Tilstand, der er under Dyrets, voger ude i Befolkningen, saaledes voger ogsaa Antallet af de Repræsentanter i de lovgivende Forsamlinger, som ville virke for Sagen, og det er jo klart, at, naar dette er Tilfældet, saa maa ogsaa den Tid komme, hvor Repræsentationen kan blive enig om Bestemmelser, som for Alvor kunne undertrykke dette Onde. Da jeg ved denne første Behandling egentlig kun maa tale om Sagen i dens Almindelighed, saa skal jeg med den høitærede Formands Tilladelse kun sige, at min personlige Mening er den, at Lovgivningens Bestemmelser egentlig kun er Nummer 2, medens det er langt vigtigere, at det kommer til at gaa op for Befolkningen, at Drukkenfab er i høieste Grad nedværdigende, samt at det kommer til at gaa op for Arbeidsmanden, at han ikke ved Nydelsen af berusende Drikke tager noget Næringsmiddel til sig. Videnskaben har jo nemlig i de senere Aar sagt os, at der er ikke Længe af Næringsmiddel i Alkohol, som er Hovedbestanddelen i berusende Drikke. Men ikke alene dette. Man har saa ofte her idag nævnt Ordet Brændevin; men lad os dog Alle være enige om, at All, hvad der her er udtalt om Brændevin, gjælder ligesaa vel alle andre berusende Drikke, thi der er saamange Kulprer og saamange Navne paa Alkohol, at det er forbausende. Det er jo ogsaa

blevet oplyst, at selv disse fine, smukke og søde spirituose Drikke, som forekomme under Navn af Likører, og som smage saa fortrinligt for Ganen, ere de allerfarligste. Jeg skal ikke ved denne Første-Behandling komme længere ind paa dette Thema, som forøvrigt er et saa righoldigt Stof at behandle — jeg tiltror mig heller ikke Dygtighed dertil —; men jeg vil dog udtale det Naab, at de ærede Herrer, som ved deres Udtalelser idag have vist virkelig Interesse for denne Sag, ville skænke den af mig nævnte Længe, der i Pragis er saa let gennemførlig, deres Opmærksomhed. Det skalde være mærkeligt, naar der er god Villie tilstede i Repræsentationen for at fremme denne Længe, om den da ikke engang paa et senere Stadium kunde bringes til et Resultat ad Lovgivningens Veie. Den ærede 6te Landsstingsmand for 9de Kreds mente jo ganske vist, at Dieblisset ikke var til at gennemføre det. Jeg er heller ikke blind for de mange tilsyneladende uovervindelige Hindringer; men arbeides der paa Sagen med Laalmodighed og Ihærdighed, kunne vi dog haabe, at et saa rodfæstet Onde som dette — de fleste have faaet Dinene op derfor — dog i Virkeligheden kan blive næsten udryddet. Jeg haaber, at det høie Thing vil skænke disse Betragtninger og navnlig den Længe, som jeg finder saa simpel og saa praktisk, nogen Opmærksomhed; saa vil den nok i Fremtiden kunne sætte Frugt.

Indenrigsministeren (Steel): Den ærede Forslagsstiller har høstet saa megen Tak for Indbringelsen af sit Forslag, det er mødt med saa megen Velvillie og Anerkjendelse af de forskellige Lædere her i denne Sal, at jeg ikke kan være i Tvivl om, at det er en Sag, som der burde tillægges den største Betydning, og det har jeg ogsaa uden disse Antydninger bestandig gjort. Sagen har sin store Betydning med Hensyn til at hindre Drukkenfab, selv om man ganske vist ikke kan garantere for, at Drukkenfab ikke mere kan finde Sted, hvis en saadan Lov udkom, eller at den paa alle Maader kan sætte en Bind for den tiltagende overdrevne Nydelse af spirituose Drikke, som er tilstede. En Forbedring af Forholdet vil navnlig bidrage til, at den slette Længe kan forhindres, at en stor Del Mennesker i Samfundet skulle søge deres Udspredelse paa Værtshuse ikke blot den Tid, de kunne offre dertil, men ogsaa sommeitider den Tid, de ikke kunne offre dertil. Der er mange af disse Beværtningstæber, som ikke blot ere Stoler for Drukkenfab og anden uheldig Tilstand, men navnlig ere Neder for megen Naahed, som udbreder sig udenfor til det offentlige Liv, og som ganske vist meget hyppig er Aarsag til de Legn paa tiltagende Naahed, som man jo maa blive opmærksom paa ved de Oversalbs, som finde Sted i tiltagende Grad paa offentlige Veie og Gader. Jeg vil i Forbindelse hermed sige, at naar man daglig i Avisen læser